

Norges vassdrags- og energidirektorat

Tiltak i kantsonen – hva sier vannressursloven?

Bente Ågren Høegh
Seniorrådgiver, Juridisk seksjon
Juni 2017

Aktsomhetsplikt – vrl § 5

- Generell plikt til å opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe i vassdraget
- Bestemmelsen gjelder aktive handlinger
- Vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser

Konsesjon – vrl § 8

- Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget uten konsesjon
- Tiltakshaver har selv ansvar for å undersøke om et tiltak er konsesjonspliktig
- Konsesjonen stiller vilkår til måten tiltak gjennomføres på

Konsesjonspliktavurdering – vrl. § 18

- For å avgjøre om tiltak trenger konsesjon etter § 8
- Tiltak som kan være til «nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget»

Samordning av regelverk – vrl § 20

- Unngå dobbeltbehandling
- Tiltakene er konsesjonspliktige etter vrl
- Særlig praktisk for tiltak som er tillatt i reguleringsplaner etter pbl
- Også for tiltak som behandles etter
 - Lov om laks- og innlandsfisk
 - Forurensningsloven
 - Naturmangfoldloven
 - Forskrifter etter skogbrukslova eller jordlova

Kantvegetasjon – vrl § 11

- «Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.»
- Grunneieren ansvarlig for å opprettholde kantvegetasjonen.
- Vassdragsmyndigheten kan i særlige tilfelle fritta for kravet i første ledd.

Vassdragsmyndighet etter § 11

- **NVE** vassdragsmyndighet etter første ledd, følger opp eventuelle brudd på bestemmelsen.
- **Kommunen** kan med hjemmel i andre ledd fatte enkeltvedtak om bredden på beltet, og kan fastsette bredden i planer etter plan- og bygningsloven.
- **Fylkesmannen** er vassdragsmyndighet etter tredje ledd, og kan gi fritak for kravet om opprettholdelse av kantvegetasjonen.

Kantvegetasjon - funksjon og formål

- Motvirke avrenning – hensyn til erosjon og forurensning
- Gi levested for planter og dyr som har naturlig tilhold ved eller i vassdraget

Bredden på kantvegetasjonen

- Et begrenset naturlig vegetasjonsbelte
- Ikke satt spesifikt krav til bredde i loven
- Konkret vurdering ut fra formålet med kantsonen
 - Motvirke avrenning
 - Levested for arter av planter og dyr som har naturlig tilhold i eller ved vassdraget
- Kommunen kan fastsette bredden på kantvegetasjonen etter pbl.

Skjøtsel av kantvegetasjonen?

- Et naturlig vegetasjonsbelte
- Ingen plikt til aktiv skjøtsel av kantvegetasjonen
 - Ingen hjemmel i vrl for å pålegge opprydding i kantsonen
- *«Kravet om opprettholdelse hindrer ikke at kantvegetasjonen kan høstes ved hogst eller på annen måte, forutsatt at høstingen ikke medfører en biotopendring.»*

Ygla - faktaark.naturbase.no/
foto Oddmund Wold

Vindafjord kommune, Rogaland

Lomma i Bærum

- Hogst i vernesone langs vassdraget
- Plukkhogst?
- Biotopendring

Dørja, Øvre Eiker, Buskerud

Hogst i kantsona langs Dørja i Øvre Eiker, desember 2016 (ref. Arne Nævra)

Anmeldt for snauhogst ved sjøørretbekk

Landbruksskolen Tomb er anmeldt av fylkesmannen for hogst som kan true sjøørretbestanden i Møllebekken.

100 trær er hugget ned langs denne bekken som er et viktig gyteområde for Ørret. Nye trær er plantet, men fylkesmannen er ikke fornøyd.

FOTO: ANNE OGNEDAL / NRK

Hilde Erlingsen
Journalist

Anne Ognedal
Journalist

🕒 Oppdatert 11.07.2014, kl. 1

Artikkelen er mer enn to år gammel.

Bekkelukkinger

- NVE fraråder bekkelukkinger
- Både av hensyn til flom
- - og av allmenne og miljømessige hensyn

Rogndalsbekken, Ullensaker. NVE

Omlegging av bekkeløp

- Hensyn som må vurderes
 - Virkninger i vassdraget – konsesjon?
 - Vassdragstekniske god løsning?
 - Tilfredsstillende sikkerhet når det gjelder flom og erosjon?
 - Er terrenget der vannet ledes ut i stand til å ta imot vannmengden?
 - Hvor stor er vannføringen?
 - Ved etablering av fangdammer må det sikres tilstrekkelig areal til formålet, og bestemmelser om vedlikehold og tømming mv.

Gjenoppretting av vassdragets løp – vrl § 12

- Grunneiers rett til gjenoppretting
 - Rensk av bekk
 - Skade på grunn av flom
 - Renskes opp inntil den dybden vassdraget hadde for fem år siden
- Særlig aktuelt for grøfter i jordbruk og skogbruk

Erosjonssikring

I figur 3 – 6 nedenfor og på de neste sider vises enkelte bilder fotografert under befaringen.

Figur 3 Øverste del, hvor elveløpet var rettet noe ut og elvesiden var steinsatt for å unngå erosjon.

Utløp av to dreneringsutløp hvor tiltakshaver har mottatt SMIL-midler til reparasjon.

- Elveskråningene er flatet ut for å redusere erosjon i elvekantene. Utløp fra jordbruksdreneringer og yttersvingen i en svakt meandrerende del av elva er plastret med steinmasser.

Landbrukslovgivning og vannressurslov

- Reglene om kantvegetasjon ivaretar de samme hensynene
- Nydyrkingsforskriften stiller krav om faste grenser
- Vannressursloven tilpasset de ulike forholdene i forskjellige vassdrag – konkret vurdering
- SMIL-forskriften

